

POSUDEK VEDOUCÍHO PÍSEMNÉ KVALIFIKAČNÍ PRÁCE

Název práce: Dramaturgické tendence původní české opery po roce 1989
Autorka práce: Bc.A Veronika Drábková
Studijní program: Teorie a kritika
Typ studijního programu: magisterský

Vymezení cíle a jeho naplnění:

Vymezení tématu diplomové magisterské práce Veroniky Drábkové prošlo poměrně dlouhým procesem hledání a zpřesňování. Zájem o původní českou operu, který Drábková projevila již volbou analýzy inscenace opery Ivana Achera Sternenhoch pro svou bakalářskou práci, vyústil v její magisterský projekt stanovený jako zmapování terénu původní české opery uvedené po roce 1989. To se však ukázalo jako velmi široké téma, jež lze nahlížet z mnoha různých úhlů pohledu – od podmínek vzniku a provozování původní opery přes zkoumání jednotlivých děl a jejich autorů, kontextu repertoáru, až po sledování proměn inscenačního způsobu a poetiky, jež je s původní tvorbou v tomto období nezdědka spojeno. Seriózní prozkoumání každého z těchto (a řady dalších možných) témat by si ale vyžádalo zcela specifickou optiku, metodologii a v neposlední řadě i erudici a vzdělání autora práce. Proto během magisterského projektu Veronika Drábková došla k výběru pouze jednoho z hledisek, a tím se stala dramaturgie české původní tvorby vznikající po roce 1989. Považuji to za volbu odpovídající možnostem a zkušenostem autorky. Tento cíl naplnila Drábková ve své práci na velmi dobré úrovni.

Aktuálnost tématu (a relevance zvolené metodologie v případě diplomové práce):

O aktuálnosti tématu v případě mapování současné operní tvorby po roce 1989 nemůže být myslím sporu. Tato oblast nebyla dosud souhrnně zpracována a čeká na své posouzení a zhodnocení. Práce Veroniky Drábkové je cenná mimo jiné tím, že autorka shromáždila velký objem dat, s nimiž si musela poradit, najít klíč k jejich zkoumání a v nemálo případech i ověřit jejich věrohodnost. Východiskem jí byla databáze inscenací Institutu umění – Divadelního ústavu, z níž si vytvořila vlastní zúženou databázi, s níž poté pracovala a kterou práce obsahuje. Ve spolupráci s vedoucí práce si stanovila dílčí úkoly, jako je prozkoumání kontextu repertoáru před rokem 1989 i po něm, tvorby jednotlivých divadel a osobností s nimi spojených, shromáždění základních dat k popisu tvorby souborů, které po roce 1989 vznikaly. Tyto údaje nejsou ve většině případů dosud komplexně zpracovány, takže je nebylo možné odnikud převzít. Z hlediska metodologie musela tedy autorka práce prokázat velkou samostatnost a schopnost orientovat se ve shromážděném materiálu.

Odborný přínos, původnost práce a její případné využití v praxi:

Tím, že zvolená oblast původní české opery vznikající a uvedené po roce 1989 není dosud komplexně zpracována, je otázka odborného přínosu i původnosti do značné míry předem zodpovězena. Objem shromážděných dat, jejich logické uspořádání do kapitol sledujících tvorbu jednotlivých divadel i souborů poskytuje pro další badatelskou činnost nemalý přínos. Samozřejmě to vše s vědomým rizikem možných omylů i zkreslení interpretace daných faktů. Pro autorku narozenou v době, kterou se v práci zabývá, je velmi těžké pochopit kontext hudebně-dramatického divadla před rokem 1989 a jeho proměny po změně společnosti v listopadu 1989 jen na základě sledování faktů a repertoáru, zvláště pak, pokud se operní tvorbou nezabývala již dříve, a navíc bez – pro pochopení všech souvislostí hudebně-dramatického divadla nutného – muzikologického zázemí a znalosti historických souvislostí. To je manko, které je v práci patrné a pro mě, jako vedoucí práce, bylo velmi obtížné vybalancovat rovinu, ve které jsem byla s to autorce práce poskytnout dané znalosti kontextu tak, aby práce byla opravdu jejím dílem, jejím pohledem na dané období, nikoli pouhým přebíráním zkušeností starší pamětnické generace.

Logická stavba a členění práce:

Práce je členěna logicky a srozumitelně. Téma by mohlo být zpracováno i v jiném modu, ale pro základní orientaci v materiálu pokládám členění do kapitol sledujících tvorbu jednotlivých divadel a souborů za přehledné a pro potřeby práce vhodné řešení. Analýzám jednotlivých divadel je předřazen přehled pramenů a literatury i vzhledem k metodologii a přiblížení situace operních scén a repertoáru před rokem 1989. Tyto kapitoly jsou vzhledem k vymezení práce nutné, ale zejména oba pokusy o zasazení původní tvorby do historického kontextu obsahují vzhledem ke zkušenostem autorky práce i nutnému zhutnění množství informací na poměrně malou plochu i řadu zjednodušujících a tím pádem i nepřesných tvrzení. Otázky může budit i zvolený rozměr a pozornost věnovaná jednotlivým souborům, zejména Opeře Furore a Opeře Mozart, jejíž tvorbu pokládá autorka práce za zásadní počín inspirující rozvoj opery po roce 1989. Ale její volbu respektuji. Poměrně stručné je shrnutí avizovaných dramaturgických tendencí, stejně jako samotný závěr práce, kde autorka mohla dosažené poznatky rozvést do větší šíře. Nicméně, většinu konstatování v těchto částech práce rozvádí autorka již v jednotlivých kapitolách věnovaných konkrétním divadlům a souborům.

Formální úprava a náležitosti práce včetně jejího rozsahu:

Formální úpravu i náležitosti práce pokládám za standardní a odpovídající požadavkům práce. Otazníky může vyvolávat množství odkazů a rozsáhlý poznámkový aparát, kam autorka umísťuje faktografické údaje k jednotlivým inscenacím. Za nadstandardní pokládám rozsah práce i přiloženou databázi.

Práce s informačními zdroji:

Práce s informačními zdroji je vzhledem k zaměření práce jako do značné míry prvovýzkumu nadstandardní. Autorka pracovala s řadou pramenů, včetně osobních rozhovorů s autory, šéfy divadel, inscenátory a dalšími tvůrci zkoumaného období. Prostudovala řadu dílčích prací věnovaných jednotlivým divadlům i souborům a souhrnné materiály věnující se vývoji divadla po roce 1989. Zdaleka ne všechnu literaturu, s níž se seznámila a která ji pomohla orientovat se v problematice hudebně-dramatického divadla, uvedla autorka práce v soupisu literatury.

Jazyková, stylistická a terminologická úroveň:

Práce je psaná v naprosté většině srozumitelným a přehledným stylem. Autorka prokázala během práce na jednotlivých verzích velké úsilí překonat nástrahy prameníci z jejích problémů s udržení logické stavby a srozumitelnosti textu. Za výslednou podobou textu je opravdu velký objem odvedené práce. Nicméně, ani ve výsledné verzi se nepodařilo uhlídat text tak, aby nenesl stopy

problematiky se stanovením a hlavně udržením zvolené terminologie. Za všechny problémy tohoto druhu uvádím zápolení s vymezením termínu původní české opery, promítané mimo jiné do zaměňování výrazů soudobá a současná česká opera, používání poněkud vágních pojmů (operní dílo, stará hudba, operní vývoj, operní experimenty apod.) v ne vždy zcela jasně vymezeném kontextu a významu.

Stanovisko posuzovatele k výsledku kontroly Theses:

Výsledek kontroly Theses konstatuje podobnost ve výši 4,7 %, což pokládám vzhledem k rozsahu práce, četným odkazům na jednotlivé inscenace i jejich hodnocení za přijatelné.

Celkové/vlastní shrnutí hodnotitele:

Práci Veroniky Drábkové pokládám přes dílčí výtky uvedené výše za velmi poctivou a přínosnou. Autorka si k prozkoumání zvolila velmi náročnou oblast a věnovala se jí s mimořádným úsilím. To, kam ve svém výzkumu došla, odpovídá vynaložené práci. Rozhodně naplňuje nebo spíše přesahuje nároky kladené na magisterskou závěrečnou práci, proto ji doporučuji k obhajobě. Na tomto místě chci ocenit i velké zaujetí, s nímž se Veronika Drábková tématu věnovala, velmi dobrou spolupráci s vedoucí práce a schopnost, vnímavost a ochotu naslouchat četným podnětům a připomínkám z mé strany.

Otázky a náměty k diskuzi při obhajobě:

Předpokládám, že otázky položí přednostně oponent práce a že řada z nich vyplyne i během procesu její obhajoby. Proto předem žádné otázky neformuluji.

Doporučení práce k obhajobě:

Práci doporučuji k obhajobě.

Navrhovaná klasifikace:

B

Datum vypracování posudku:

14. ledna 2024

PhDr. Radmila Hrdinová

.....

(datum a podpis)